

Vindelns
Kommun

Riktlinjer för arbete med samiska språk och samisk kultur i Vindelns kommun

Riktlinjer utifrån fastställda mål i arbetet som samisk förvaltningskommun

Dokumenttyp	Dokumentägare	Beslutsinstans	Giltig till
Riktlinje	Minoritetssamordnare	Kommunstyrelsen	
Upprättad av	Fastställd/uppriättad	Reviderad av	Senast reviderad
Sektor kommunal utveckling	2024-05-28		
Dokumentet gäller för Vindelns kommuns förvaltningar			Diarienummer K2024-365

Innehållsförteckning

Inledning	3
1. Inflytande och delaktighet för samer	3
Antaget mål:	3
Riktlinjer:	3
2. Rätten att använda samiska hos myndigheterna	3
Antaget mål:	3
Riktlinje:.....	3
3. Barn och unga.....	4
Antagna mål:	4
Riktlinjer:	4
4. Äldreomsorg.....	4
Antaget mål:	4
Riktlinjer:	4
5. Synliggörande och informationsinsatser	5
Antaget mål:	5
Riktlinjer:	5
6. Samverkan och språkrevitalisering	5
Antaget mål:	5
Riktlinje:.....	5

Inledning

Vindelns kommun har fastställt mål i arbetet som samisk förvaltningskommun. I det antagna måldokumentet framgår det att varje nämnd ska anta riktlinjer för att uppfylla målen samt planera in konkreta åtgärder i sin verksamhetsplan. Vindelns kommuns har fastställt tio olika mål i arbetet som samisk förvaltningskommun. Dessa mål är uppdelade i följande sex insatsområden:

1. Inflytande och delaktighet för samer
2. Rätten att använda samiska hos myndigheterna
3. Barn och unga
4. Äldreomsorg
5. Synliggörande och informationsinsatser
6. Samverkan och språkrevitalisering

I detta dokument framgår vilka riktlinjer som ska gälla för verksamheterna för att uppnå målen. Riktlinjerna presenteras utifrån de sex insatsområdena och de tio antagna målen.

1. Inflytande och delaktighet för samer

Antaget mål:

Vindelns samiska befolkning ska känna sig delaktiga i frågor som berör dem och erbjudas möjligheten att påverka kommunens beslut trots att de är i minoritet.

Riktlinjer:

- Samer ska ha reellt inflytande i kommunala frågor som berör dem. Samtliga sektorer och miljö- och byggnadsnämnden ansvarar för att kartlägga vilka frågor som samer anser berör dem och samråda med dem i dessa enligt minoritetslagens definition. Kommunen säkerställer att samiska barn har reellt inflytande under former som anpassas till deras förutsättningar i frågor som berör dem.
- Medborgarna ska informeras om sina rättigheter. Samtliga enheter ansvarar för att informera samer och övriga nationella minoriteter om deras rättigheter enligt minoritetslagen på ett sätt som är anpassat efter deras behov och önskemål.

2. Rätten att använda samiska hos myndigheterna

Antaget mål:

Samiska kan användas vid skriftliga och muntliga kontakter med Vindelns kommun.

Riktlinje:

- Kommunen ska vara en föredömlig arbetsgivare för arbetstagare med kompetens i nationella minoritetsspråk och nationella minoritetskulturer. Kommunen värdesätter och förvaltar den resurs som medarbetare med minoritetsspråkskompetens och kompetens om samisk, judisk, romsk, sverigefinsk och tornedalsk kultur utgör. Vid nyanställningar ska samisk språk- och kulturkompetens ses som en tillgång.

3. Barn och unga

Antagna mål:

Samiska barn ska ges förutsättningar att känna trygghet och stolthet för sin kultur och sitt språk.

Samiska barn ska ges förutsättningar att redan i förskolan kunna lära sig samiska och få en grundläggande kunskap om samisk kultur.

Samiska barn i grundskolan ska ges förutsättningar att i lära sig samiska och en få gedigen kunskap om sin samiska kultur.

De samiska språken och kulturen är en naturlig del av skolverksamheten i Vindelns kommun.

Alla elever har grundläggande kunskaper om samer som urfolk och samisk kultur, språk, religion och historia.

Riktlinjer:

- Samiska och övriga nationella minoritetsbarn och -ungdomar ska ges likvärdiga förutsättningar som majoritetsbefolkningen att utveckla sitt språk, sin kultur och identitet. Denna rättighet ska prioriteras såväl i utbildningssystemet som på fritiden.
- Alla kommunens elever får kunskaper av god kvalitet om urfolket samernas och övriga nationella minoriteters historia och situation nationellt och lokalt.

4. Äldreomsorg

Antaget mål:

Samer som är i behov av äldreomsorg erbjuds möjlighet att använda sitt samiska språk och ta del av samisk kultur i kommunens omsorg och service.

Riktlinjer:

- Samer ska få sociala insatser, vård och omsorg av samiskspråkig personal med kompetens i och lyhördhet för samisk kultur. När någon som tillhör en nationell minoritet önskar sociala insatser, vård eller omsorg helt eller till väsentlig del på finska, jiddisch, romani chib eller meänkieli ska kommunen sträcka sig långt för att tillgodose önskemålet.
- Samer och personer som tillhör övriga nationella minoriteter och får kommunala sociala insatser, vård eller omsorg ska få möjlighet att bibehålla sin kultur och identitet.

5. Synliggörande och informationsinsatser

Antaget mål:

Samer i Vindelns kommun upplever att de kan vara stolta över sin kultur och sitt språk och att de inte behöver dölja sin identitet. Samer bemöts med respekt och samers rättigheter respekteras. Samer känner sig hemma i Vindelns kommun.

Riktlinjer:

- Vindelns ska vara en attraktiv kommun för samer att leva i där samer och samisk kultur lyfts fram som en självklar och berikande del av samhället. Kommunen skapar förutsättningar för revitalisering och utvecklingen av samiskt språk och kultur. Samiska perspektiv ska genomsyra allt från äldreomsorg, skola och socialtjänst till klimat-, miljö- och hållbarhetsarbete.
- Kommunen säkerställer att medborgare, personal och förtroendevalda får kunskap om samisk kultur och dess starka samband med traditionell samisk mark. Kommunen säkerställer att all personal och förtroendevalda får grundläggande information om kommunens skyldigheter enligt minoritetslagen.
- Samers möjlighet att använda mark och vatten som en grund för sin urfolkskultur ska främjas i kommunal verksamhet. Samers användning av mark och vatten ska lyftas fram och beaktas i planarbete och kommunala beslut. Det gäller såväl renskötsel som samers traditionella resursutnyttjande, landskapets kulturhistoriska och andliga värden och som förutsättning för vidareförandet av traditionell samisk urfolkskunskap. Traditionell samisk kunskap om uthålligt brukande av mark och vatten ska tillvaratas i kommunens hållbarhetsarbete.

6. Samverkan och språkrevitalisering

Antaget mål:

Vindelns kommun är en drivande aktör i samverkan med andra myndigheter och organisationer för att uppnå målen med minoritetspolitiken och för att bidra till revitalisering av samiska språket.

Riktlinje:

- Vindelns kommun arbetar målinriktat och i samverkan med andra aktörer för att stärka de nationella minoriteternas rättigheter, och då främst samernas, samt bidra till revitalisering av samiska språk och kultur.